

אז תגידו אתם - מי מהם צודק?

וגאז לחימום החלב, „בוטטר“ להגברת זרם המים לשטיפת הכלובים ובריכה לטבילה וחיטוי רצפות העץ של הכלובים, מערבב לתחליפי החלב ועגלה להעברה נוחת של דליי החלב, ומריצה לתערובת ומריצה להעברת יונקים וכמובן — שוקתות-מים עם כלים שלובים. ואפילו — שימו לב — חדר מסודר ובו שולחן כתיבה של ממש וארון לתרופות וכרטסת וכל התנאים לניהול הרישום.

ואברום שלנו היה מאושר: הוא אירגן קומזיץ שגם בעוד עשור ידובר בו. ובפעם ראשונה התחיל לעבוד „כמו בן-אדם“. ובארץ פשטה השמועה על ארמון-הזהב לעגלות, ועשתה לה כנפיים. באו רפתנים מכל קצווי הארץ, שאלו ואף תמהו: „כמה זה עלה לכם?“ איך הרפת יכולה „לשלם“ ולעמוד בנטל כזה? „מתי זה ישתלם?“ ו„כיצד לריק ביזנותם כספכם?“!

מאז עברו חמש שנים. גבו של אברום כבר השתופף קימעה, אך הוא ממשיך להיות מאושר. תחת ידיו הנאמנות עברו מאות-מאות עגלות. התחלואה נמוכה להפליא, את העגלות שמתו ניתן למנות על האצבעות (מבלי להוריד את הנעליים). כששואלים את אברום: עד מתי תמשיך? הוא עונה בחיוך: עד 120.

ב.

שרוליק הוא רפתן ותיק. הוא מספר בגאווה על „הימים ההם“ כשנסע לדמשק והביא משלוח של פרות משם וכיצד סחב את כדי-החלב, כד בכל יד, אל רכבת העמק ועל הוויכוח המר הנוקב שהיה — אם לבנות את רפת ב' „ראש מול ראש“ או „זנב מול זנב“. לכשהתבגר — „שמו“ אותו לטפל בעגלות. והיונקים פוזרים — חלקם בביתני-בלוקים זעירים (הנקראים „בתי-שטורמן“ על שם הממליץ על הקמתם) וחלקם קשורים בחבלים אל העצים אשר לאורך השדרה. בקיץ, בגיל שבועיים, הם עוברים לתאים זמניים המותקנים במתבן שהתרוקן חלקית ובחורף הם עוברים לסככה (שליד המוסך)

א.

אברום הוא רפתן ותיק. הוא מספר בגאווה על הימים ההם, בהם חלב בידים ברפת א' את „ראשונה“ הדמשקאית שאפשר היה לחלוב אותה רק כשהביאו את העגלה על-ידה, ועל מריצות הזבל גבוהות הקומה ועצמות-המשקל שהוא הוציא מרפת ב' ועל הוויכוח המר והנוקב על הכנסת מכונת-החליבה הראשונה. לכשהתבגר, „שמו“ אותו לטפל ביונקים. והיונקים פוזרים בכלובי-עץ ישנים תחת כל עץ רענן, בכל רחבי המשק. ובגיל שבועיים הם עוברים לדיר העגלות שהתקינו אותו זמנית (לפני 12 שנה) במסגריה הישנה. משם — אחרי חודש — הם עוברים ל„בונקר“ שהתקינו אותו זמנית (לפני 5 שנים) לשיכון זמני של פרות, ומשם — בקיץ — הן עוברות לגידרה שבחורשה ובחורף מצופפים אותן יחד בסככת העגלות היותר גדולות.

„משום-מה“ העגלות לא רצו לחיות. חלקן פיגרו וחלקן התפגרו. חלקן שילשלו וחלקן השתעלו. בקיצור: קינים (וגם כינים) נהגה נהי. עד „שנשבר“ לו לאברום. בא אל רכז הרפת ופנה אל צוות העובדים, הלך לרכו המשק וכינס את הוועדה המישיקית. התאספו כל מוסדות המשק המוכובדים, דיברו ודנו, שוחחו והתווכחו, שקלו וטרו ובסוף גם החליטו: בונים דיר-יונקים! יצאו משלחות בהולות לכל רחבי הארץ — יצאו רפתנים להתייעץ עם מומחים ובנאים-לסיור ברפתות. יצא המסגר לחפש שיכלולים ו„פוטנטיים“ ורכז הבנייה להשיג תכניות והגזבר לגייס כספים. לא עברו שלושה חודשים ועמד על תילו ארמון העגלות לתפארת. עמדו בו טורים ארוכים של כלובי-יונקים חדשים וצבועים בלבן על מישטח בטון יצוק. עמדו תאי העגלות היוני-קו והגמולות בתאים של 8 ראשים, כשסוגר לכל עגלה על רפד נקי ומסודר וחצרות להן גדולות ומשופעות שאין בהן בוך אפילו בעיצומו של חורף. עמדה סככה עם תריזו לסגירה בחורף, לפתיחה בקיץ. יש שם כל שיכלולי הטכניקה (אפילו מרזבים). יש שם כן לתליית הדליים

תחליף החלב, ומים חמים ניתן גם להביא ממכון החליבה (מרחק 100 מטר בלבד). ניתנה האמת להיאמר — הסככה לא עלתה ביוקר — אין לתאר הקמת סככה יותר זולה.

בשנה הראשונה עבד יוסק'ה. היתה התפרצות איומה של שילשול ומתו „הרבה-עשרה” עגלות ואז הוסיפו לסככה את החצרות. בשנה השניה עבדה חנה-ליל והיתה התפרצות איומה של דלקת-ריאות ומתו „הרבה-עשרה” עגלות ואז הוסיפו את התריסים לסגירה בחורף. בשנה השלישית עבד יואב (מסגר מעולה שנתן שנת-שירות ברפת). היתה לו המון יומה והוא הוסיף סוגרים לקשירת היונקים וסידורים לעירבול, ומריצות ואיבוסים — רק שלא היה לו זמן גם להסתכל על העגלות ולכן „הרבה-עשרה” מהן מתו. ובשנה הרביעית עבדה רינה והיא כבר הסכימה גם להמשיך לעבוד ואחר שעבדה שנתיים נפס' קה תמותת היונקים.

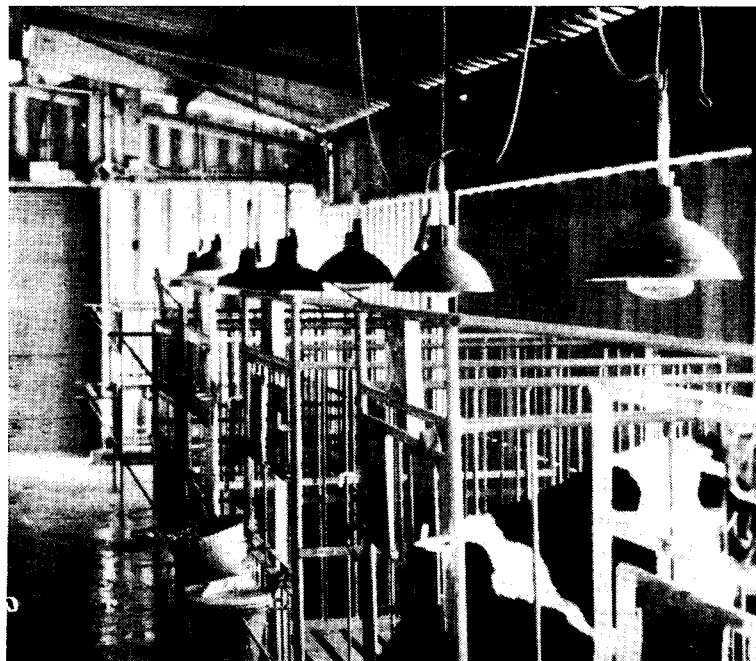
★

אז תגידו אתם — איפה יותר זול? מי מהם צודק?

ס. אלי

שהיתקינו אותה זמנית (לפני 6 שנים) למטרה זו. בגיל חודשיים הן עוברות זמנית לדיר הצאן שהתפנה מיושביו ושמכונים להתאימו לשיכון בקר. גם כאן העגלות לא רצו לחיות. שיעול רדף שילשול ותמותה רדפה תחלואה. בקיצור שד ושבר. עד שנשבר לו לשרוליק. בא לרכז ופנה אל הצוות וכינס את כל מוסדות המשק המכובדים שדיברו וגם דנו ובסוף גם החליטו: „אנו לא יכולים להסתבר, אנו — לא נוכל להשקיע כמו במשק של אברום, אנו בעוד שנה נבנה דיר-עגלות זול”.

לא עברו שלוש שנים ועמדה על תילה סככת-העגלות החדשה. לשרוליק כבר „נשבר” בינתיים לחלוטין והוא נטש את הרפת. לסככת היונקים החדשה אין חצרות („במשק מ. ראינו שאפשר גם בלי זה”) אין גם סוגרים לקשירת העגלות לאחר ההגמעה, („במשק נ. ראינו שאפשר גם בלי זה”). התאים הם אמנם קטנים-קטנים (כמו במשק א.), אבל לעומת זאת מאוכלסים במספר גדול של יונקים (כמו במשק ב.). המים לשתיה — בחצאי חביות, כי זה יותר זול וחסכו גם את הקמת החדר להכנת

מנורות-חימום ליונקים
במשק לחמי הגיטאות